

INFORMATION!

Før du anvender løsningerne, så husk at læs betingelserne for løsningerne, som du kan finde på hjemmesiden, eller her:

<http://matematikhfsvar.page.tl/%26%238226%3B-Betingelser-matematik-B.htm>

Pdf filen består af: 25. maj 2012, 31. maj 2012, 15. august 2012

Matematik B STX 25. maj 2012

Løsningsforslag

www.matematikhfsvar.page.tl

De første 6 opgaver løses **uden** hjælpemidler

Opgave 1

Ligningen løses.

$$2(3x - 1) = 4x + 8 \Leftrightarrow 6x - 2 = 4x + 8 \Leftrightarrow 2x = 10 \Leftrightarrow x = 5$$

Overbevis dig om at det passer.

Opgave 2

Koefficienten a fortæller: For hvert år der går, fra drengens 5 års alder, vokser drengen med 5.5cm pr. år.

Konstanten b fortæller: Drengen vil være 110cm, når han er 5 år.

Alt sammen postuleres på baggrund af modellen $y = 5.5x + 110$.

Opgave 3

Andengradsligningen løses.

$$x^2 + x - 12 = 0$$

Hvilke to tal lagt sammen giver 1 (b-værdien) men ganget sammen giver -12? (c-værdien):

Her er $4 - 3 = 1$ og $4 \cdot (-3) = -12$, så løsningerne er (fortegnsskift):

$$x = -4 \vee x = 3.$$

Overbevis dig om at det passer.

Opgave 4

Funktionen $f(x) = x^3 + 4x^2 - 2x - 1$. Denne differentieres.

$f'(x) = 3x^2 + 8x - 2$, punktet $P(2, f(2))$ anvendes, hvor $x_0 = 2$, så

$$f(2) = 2^3 + 4 \cdot 2^2 - 2 \cdot 2 - 1 = 8 + 16 - 4 - 1 = 19$$

$$f'(2) = 3 \cdot 2^2 + 8 \cdot 2 - 2 = 12 + 16 - 2 = 26$$

Tangenten i punktet P er så

$$y = 26 \cdot (x - 2) + 19 \Rightarrow y = 26x - 33.$$

└ Overbevis dig om at det passer.

▼ Opgave 5

Grafen for B angiver $h(x)$, da denne er symmetrisk om y -aksen og $h(x)$ har en b -værdi på 0.
 Grafen for C angiver $f(x)$, da $f(x)$ er en voksende eksponentiel funktion, med $a > 1$.

Grafen for A angiver $g(x)$, da $g(x)$ kan omskrives til $2^{-x} = \frac{1}{2^x} = \frac{1^x}{2^x} = \left(\frac{1}{2}\right)^x$, her er $0 < a < 1$, så
 └ denne er aftagende.

▼ Opgave 6

Punktet noteres.

$$F(x) = \int f(x) dx = \int (5x^4 + e^x) dx = 5 \cdot \frac{1}{4+1} \cdot x^{4+1} + \frac{e^x}{\ln(e)} + C = x^5 + e^x + C.$$

Dernæst bestemmes C , sådan der fås en partikulær funktion.

$$10 = 0^5 + e^0 + C \Leftrightarrow 10 = 0 + 1 + C \Leftrightarrow 9 = C.$$

Så forskriften er

$$F(x) = x^5 + e^x + 9.$$

De resterende opgaver løses med hjælpemidler

▼ Opgave 7

restart ;; with(Gym) :

▼ Spgm. a

Lad 1999 = 0, så er 2009 = 10, og dermed defineres oplysningerne:

$$E1 := [0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10] :$$

$$E2 := [1.44, 1.56, 1.64, 1.82, 2.04, 2.17, 2.43, 2.62, 2.85, 3.30, 3.49] :$$

Der laves eksponentiel regression.

$$f(x) := \text{ExpReg}(E1, E2, x) :$$

$$\text{evalf}[5](f(x))$$

$$1.4050 \cdot 1.0950^x$$

(7.1.1)

└ her er $a := 1.0950$: og $b := 1.4050$: bestemt.

▼ Spgm. b

Fordoblingstiden bestemmes, da $a > 1$.

$$T_2 = \frac{\ln(2)}{\ln(a)} \xrightarrow{\text{at 5 digits}} T_2 = 7.6378$$

└ Så udgifterne fordobles ca. hvert 7-8 år.

▼ Spgm. c

Man bestemmer $x = 11$, så

$$f(11)$$

$$3.81334781687266$$

(7.3.1)

Så er

$$\frac{3.81334781687266 - 2.61}{2.61}$$

$$0.4610528035$$

(7.3.2)

Så modellens værdi er 46.10% større end hvad der er virkelighed. Et ret godt tegn på modellen ikke passer.

Opgave 8

restart ;; with(Gym) :

Oplysningerne defineres.

$B := 113$;; $AB := 6.19$;; $BC := 10.30$:

Spgm. a

Længden AC bestemmes vha. cosinusrelationerne.

$$AC := \sqrt{AB^2 + BC^2 - 2 \cdot AB \cdot BC \cdot \cos(B)}$$

$$AC := 13.93663478$$

(8.1.1)

Sinusrelationerne anvendes for at finde A .

$$\frac{\sin(A)}{BC} = \frac{\sin(B)}{AC}$$

$$0.09708737864 \sin(0.01745329252 A) = 0.06604929153$$

(8.1.2)

→ solve for A

$$[[A = 42.86769270]]$$

(8.1.3)

$$A := 42.86769270$$

$$A := 42.86769270$$

(8.1.4)

Som er den ønskede vinkel.

Spgm. b

Trekanten ABE skal have arealet på 5. Dermed er

$$5 = \frac{1}{2} \cdot AB \cdot AE \cdot \sin(A)$$

$$5 = 2.105552340 AE$$

(8.2.1)

→ solve for AE

$$[[AE = 2.374673811]]$$

(8.2.2)

Længden AE skal være 2.374673811 for at arealet er 5.

Opgave 9

restart ;; with(Gym) :

Spgm. a

Der opstilles to ligninger.

$$3 = b \cdot 2^a \text{ og } 7 = b \cdot 4^a$$

Ligningssystemet løses for a og b .

$$\text{solve}(\{3 = b \cdot 2^a, 7 = b \cdot 4^a\})$$

$$\left\{ a = \frac{\ln\left(\frac{7}{3}\right)}{\ln(2)}, b = \frac{9}{7} \right\} \quad (9.1.1)$$

Dermed er forskriften

$$f(x) := \frac{9}{7} \cdot x^{\frac{\ln\left(\frac{7}{3}\right)}{\ln(2)}}$$

$$f := x \mapsto \frac{9 x^{\frac{\ln\left(\frac{7}{3}\right)}{\ln(2)}}}{7} \quad (9.1.2)$$

`evalf[5](f(x))`

$$1.2857 x^{1.2224} \quad (9.1.3)$$

Som så er svaret.

▼ Opgave 10

`restart ;; with(Gym) :`

▼ Spgm. a

Funktionen defineres.

$$f(x) := x^4 + 8x^3 + 18x^2 + 16x + 5$$

$$f := x \mapsto x^4 + 8x^3 + 18x^2 + 16x + 5 \quad (10.1.1)$$

Ligningen $f(x) = 0$ løses.

$$f(x) = 0$$

$$x^4 + 8x^3 + 18x^2 + 16x + 5 = 0 \quad (10.1.2)$$

`solve for x` →

$$[[x = -5], [x = -1], [x = -1], [x = -1]] \quad (10.1.3)$$

Dermed er der fundet de to løsninger, da -1 optræder tre gange. Så $x = -5 \vee x = -1$.

▼ Spgm. b

Den afledede bestemmes, og den sættes lig 0.

$$f'(x) = 0$$

$$4x^3 + 24x^2 + 36x + 16 = 0 \quad (10.2.1)$$

`solve for x` →

$$[[x = -4], [x = -1], [x = -1]] \quad (10.2.2)$$

Der laves monotoniforhold over $f(x)$. Her vælges -5 , -3 og 0 , så

$$f'(-5); f'(-3); f'(0)$$

$$-64$$

$$16$$

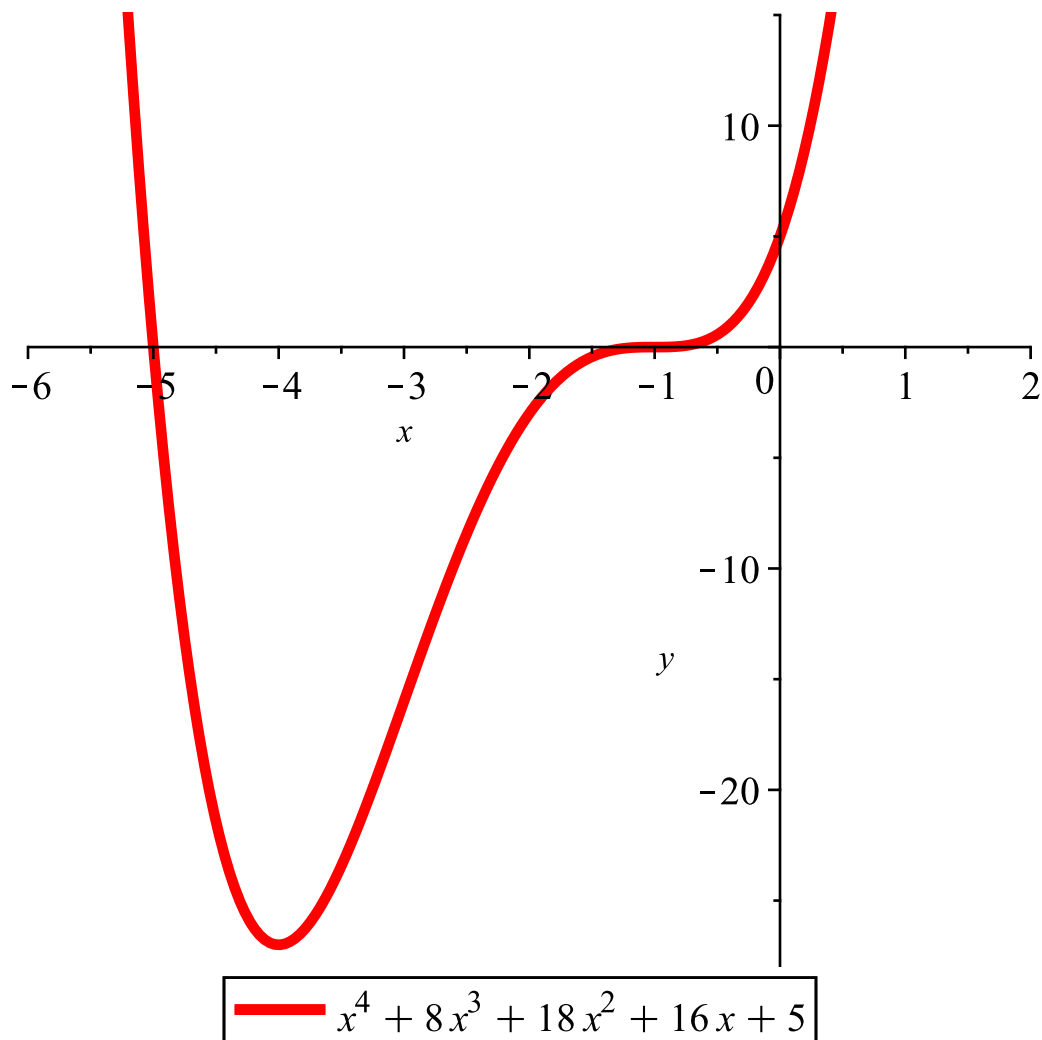
$$16 \quad (10.2.3)$$

Et monotoniskema overlades til læseren. Funktionen har vandret vendetangent i $x = -1$.

Funktionen er:

Aftagende i intervallet $(-\infty; -4]$ og voksende i intervallet $[-4; \infty)$.

`plot(f(x), x=-6..2, y=-28..15, color = ["Red"], legend = [f(x)], thickness = 4)`

`exp(0.1518)`

1.163927428

(10.2.4)

▼ Opgave 11

`restart ;; with(Gym) :`

▼ Spgm. a

Funktionerne defineres.

$f(x) := \text{sqrt}(x); g(x) := 0.5 \cdot x$

$f := x \mapsto \sqrt{x}$
 $g := x \mapsto 0.5 x$

(11.1.1)

Her er $x \geq 0$ for $f(x)$.

Ligningen $f(x) = g(x)$ løses, så

$f(x) = g(x)$

$\sqrt{x} = 0.5 x$

(11.1.2)

→ solve for x

$$[[x=0.], [x=4.]]$$

(11.1.3)

Begge løsninger virker, da $f(x) \geq 0$.

▼ Spgm. b

Da $f(x)$ er kvadratrodsfunktionen og $g(x)$ er en voksende lineære funktion, dvs. når x vokser med 1 vokser a med $\frac{1}{2}$, det betyder, at $f(x)$ ligger over $g(x)$. Man har arealet af M :

$$M = \int_0^4 (f(x) - g(x)) dx$$

$$M = 1.333333333$$

(11.2.1)

▼ Opgave 12

restart ;; with(Gym) :

▼ Spgm. a

De forventede værdier udregnes.

$$A \text{ positiv} = \frac{37}{100} \cdot 950 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} A \text{ positiv} = 351.50$$

$$O \text{ positiv} = \frac{35}{100} \cdot 950 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} O \text{ positiv} = 332.50$$

$$B \text{ positiv} = \frac{8}{100} \cdot 950 \stackrel{\text{simplify}}{=} B \text{ positiv} = 76$$

$$AB \text{ positiv} = \frac{4}{100} \cdot 950 \stackrel{\text{simplify}}{=} AB \text{ positiv} = 38$$

$$A \text{ negativ} = \frac{7}{100} \cdot 950 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} A \text{ negativ} = 66.500$$

$$O \text{ negativ} = \frac{6}{100} \cdot 950 \stackrel{\text{simplify}}{=} O \text{ negativ} = 57$$

$$B \text{ negativ} = \frac{2}{100} \cdot 950 \stackrel{\text{simplify}}{=} B \text{ negativ} = 19$$

$$AB \text{ negativ} = \frac{1}{100} \cdot 950 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} AB \text{ negativ} = 9.5000$$

▼ Spgm. b

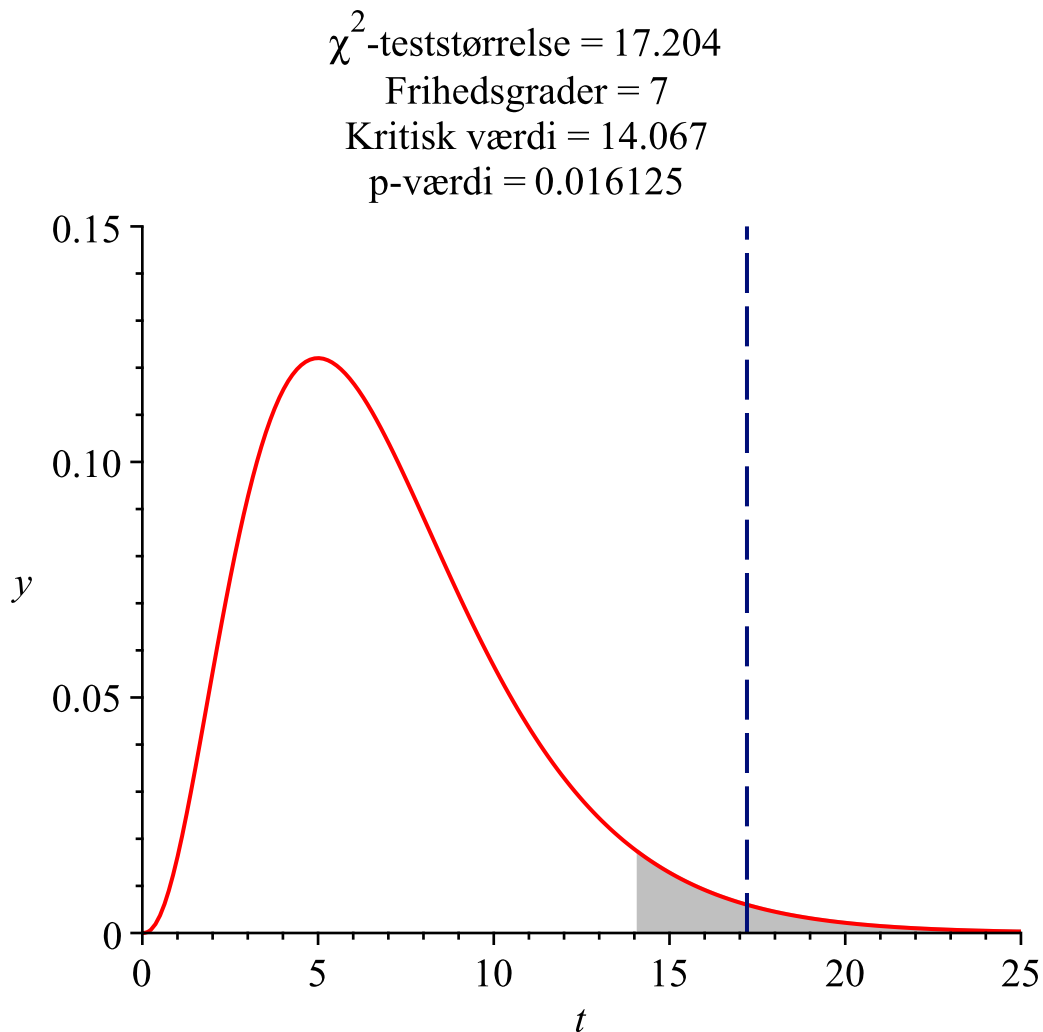
De observerende og forventede værdier defineres nedenfor:

$$OBS := [350, 320, 80, 55, 56, 50, 30, 9] :$$

$$FORV := [351.5, 332.5, 76, 38, 66.5, 57, 19, 9.5] :$$

Der anvendes en Goodness-of-Fit-test.

$$ChiKvadratGOFtest(OBS, FORV, level = 0.05)$$

Da teststørrelsen er større end den kritiske værdi, afvises nulhypotesen.
 Det viser sig, at lægeklinikken ikke har samme blodtypefordeling som resten af den danske befolkning.

▼ Opgave 13

restart ;; with(Gym) :

▼ Spgm. a

Arealet af AEH er:

$$T_{AEH} = \frac{1}{2} \cdot x \cdot (4 - 2x)$$

$$T_{AEH} = \frac{x(4 - 2x)}{2} \quad (13.1.1)$$

Arealet af BEF er:

$$T_{BEF} = \frac{1}{2} \cdot (4 - x) \cdot 2x$$

$$T_{BEF} = 2 \left(2 - \frac{x}{2} \right) x \quad (13.1.2)$$

Der næst bestemmes arealet af hele kvadratet, som så er 16, da

$T = 4 \cdot 4 = 16$. Dertil fratrækkes de retvinklede trekanters areal fra før. Man får:

$$T(x) = 16 - (4 - x) \cdot 2x - x \cdot (4 - 2x) = 16 - 8x + 2x^2 + 2x^2 - 4x = 4x^2 - 12x + 16.$$

Som var det ønskede.

Spqm. b

Den fundende funktion fra før defineres og differentieres.

$$T(x) := 4x^2 - 12x + 16$$

$$T := x \mapsto 4x^2 - 12x + 16 \quad (13.2.1)$$

Så løses ligningen:

$$T'(x) = 0$$

$$8x - 12 = 0 \quad (13.2.2)$$

→ solve for x

$$\left[\left[x = \frac{3}{2} \right] \right] \quad (13.2.3)$$

Da $\frac{3}{2} = 1.5$ ligger i intervallet $0 < x < 2$ så er det sandt. Dernæst anvendes anden afledede for at undersøge, om dette er det mindst mulige værdi af x . Man har

$$T''\left(\frac{3}{2}\right)$$

$$8 \quad (13.2.4)$$

Da tallet 8 er større end 0, så følger det, at $x = \frac{3}{2}$ giver det midste areal.

Matematik B STX 31. maj 2012

Løsningsforslag

www.matematikhfsvar.page.tl

De første 6 opgaver løses **uden** hjælpemidler

Opgave 1

Funktionen $f(x)$ er en lineær aftagende funktion med skæring ved y-aksen omkring $y = 1$. Grafen for denne er den eneste på tegningen, og det er A.

Funktionen $g(x)$ er en lineær voksende funktion med skæring i origo, den eneste der opfylder dette, er grafen for C.

Funktionen $h(x)$ er en lineær voksende funktion med skæring ved y-aksen omkring $y = 2$.

Udelukkelsesmetoden siger, det er B.

Opgave 2

Diskriminanten bestemmes.

$$d = b^2 - 4 \cdot a \cdot c = 8^2 - 4 \cdot 1 \cdot 15 = 64 - 60 = 4. \text{ Da } d > 0, \text{ eksisterer der to løsninger.}$$

Løsningerne bestemmes.

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{d}}{2a} = \frac{-8 \pm \sqrt{4}}{2 \cdot 1} = \frac{-8 \pm 2}{2} = \begin{cases} \frac{-8+2}{2} = -3 \\ \frac{-8-2}{2} = -5 \end{cases}$$

Dermed er løsningerne

$$x = -5 \vee x = -3.$$

Opgave 3

Længden AB bestemmes vha. Pythagoras.

$$AB = \sqrt{8^2 + 6^2} = \sqrt{64 + 36} = \sqrt{100} = 10$$

Arealet af trekanten ABC er

$$T_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot h \cdot g = \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot (30 - 10 - 7.5) = \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot \frac{25}{2} = \frac{150}{4} = \frac{75}{2} = 37.5$$

Som er arealet.

Opgave 4

Fordoblingskonstanten er $T_2 = 3$, så

$$x = 0 \text{ giver } f(0) = 7$$

$$x = 3 \text{ giver } f(3) = 14$$

$$x = 6 \text{ giver } f(6) = 28$$

$$x = 9 \text{ giver } f(9) = 56$$

Så dermed kan man se et mønster, at $f(x)$ værdien fordobles hver gang x øges med 3.

Opgave 5

Funktionen $f(x) = 2 \cdot e^x + 1$, så er

$$f'(x) = 2 \cdot e^x.$$

Tangenten i punktet P med $x_P = 0$ er

$$f(0) = 2 \cdot e^0 + 1 = 3$$

$$f'(0) = 2 \cdot e^0 = 2$$

Tangenten er så

$$y = f'(x_P) \cdot (x - x_P) + f(x_P) = 2 \cdot (x - 0) + 3 = 2x + 3.$$

Opgave 6

Det vil være spild af tid at differentiere funktionerne for at se hvilken der passer.

Derimod anvendes et integral.

$$F_n(x) = \int f(x) dx = \int (4x + 3) dx = 2x^2 + 3x + C$$

Hvor $n \in \{1, 2, 3\}$.

Man har så punktet, og det anvendes for at finde C .

$$2 \cdot 1^2 + 3 \cdot 1 + C = 10 \Leftrightarrow 2 + 3 + C = 10 \Leftrightarrow C = 5$$

Dermed er den eneste stamfunktion der opfylder dette er

$$F_1(x) = 2x^2 + 3x + 5$$

De resterende opgaver løses med hjælpemidler

▼ Opgave 7

restart ;; *with*(Gym) :

Tabellens data indlæses.

$E1 := [0, 1, 2, 3, 4, 5]$:

$E2 := [2056, 2899, 4170, 6120, 9914, 17320]$:

▼ Spgm. a

Der laves en eksponentiel regression.

$S(t) := \text{ExpReg}(E1, E2, t)$:

$\text{evalf}[5](S(t))$

$$1902.3 \cdot 1.5232^t$$

(20.1.1)

└─ Så forskriften er hermed blevet fundet.

▼ Spgm. b

$t = 10$ svarer til 2015, så man har

$S(10) \xrightarrow{\text{ceiling}} 127875$

└─ Ifølge modellen vil man have 127875 MW solcellekapacitet.

▼ Spgm. c

Tallet a fortæller, at for hvert år der går, stiger solcellekapaciteten med 52.32%, hvor i år 2005 var solcellekapaciteten på 1902 ifølge modellen.

Udregning af r vha. fremskrivningsfaktoren:

$$r = (1.5232 - 1) \cdot 100$$

$$r = 52.3200$$

(20.3.1)

└─ NB: Procenttal

▼ Opgave 8

restart ;; *with*(Gym) :

▼ Spgm. a

Længden BC bestemmes vha. Pythagoras.

$$BC = \sqrt{6^2 + (2 + 5)^2} \xrightarrow{\text{at 5 digits}} BC = 9.2195$$

Og arealet af ABC er

$$T = \frac{1}{2} \cdot 5 \cdot 6$$

$$T = 15$$

(21.1.1)

▼ Spgm. b

Vinkel B bestemmes.

$$B = \text{invCos}\left(\frac{2+5}{9.2195}\right) \xrightarrow{\text{at 5 digits}} B = 40.601$$

Medianen m_a er

$$m_a = \sqrt{5^2 + \left(\frac{9.2195}{2}\right)^2 - 2 \cdot 5 \cdot \left(\frac{9.2195}{2}\right) \cdot \text{Cos}(40.601)}$$

$$m_a = 3.354073576 \quad (21.2.1)$$

Opgave 9

restart ;; with(Gym) :

Spgm. a

$$v(r) := 0.0060 \cdot r^{2.6657} :$$

Her indsættes 40 på $v(r)$, så

$$v(r) = 40$$

$$0.0060 r^{2.6657} = 40 \quad (22.1.1)$$

$\xrightarrow{\text{solve}}$

$$27.19479435 \quad (22.1.2)$$

Hermed er radius for græskaret 27.195cm.

Hvis radius øges med $r_x = 10\%$, så øges vægten med 28.925%, da:

$$r_y = \left(\left(1 + \frac{10}{100} \right)^{2.6657} - 1 \right) \cdot 100$$

$$r_y = 28.92599170 \quad (22.1.3)$$

Opgave 10

restart ;; with(Gym) :

Spgm. a

Funktionen defineres.

$$f(x) := x^4 - 2 \cdot x^2 + 4 :$$

Dernæst løses

$$f'(x) = 0$$

$$4x^3 - 4x = 0 \quad (23.1.1)$$

$\xrightarrow{\text{solve for x}}$

$$[[x=0], [x=1], [x=-1]] \quad (23.1.2)$$

Spgm. b

Løsningerne fra før anvendes her for at man kan bestemme monotoniforholdene.

$$f'(-2); f'\left(-\frac{1}{2}\right); f'\left(\frac{1}{2}\right); f'(2)$$

-24

 $\frac{3}{2}$ $-\frac{3}{2}$

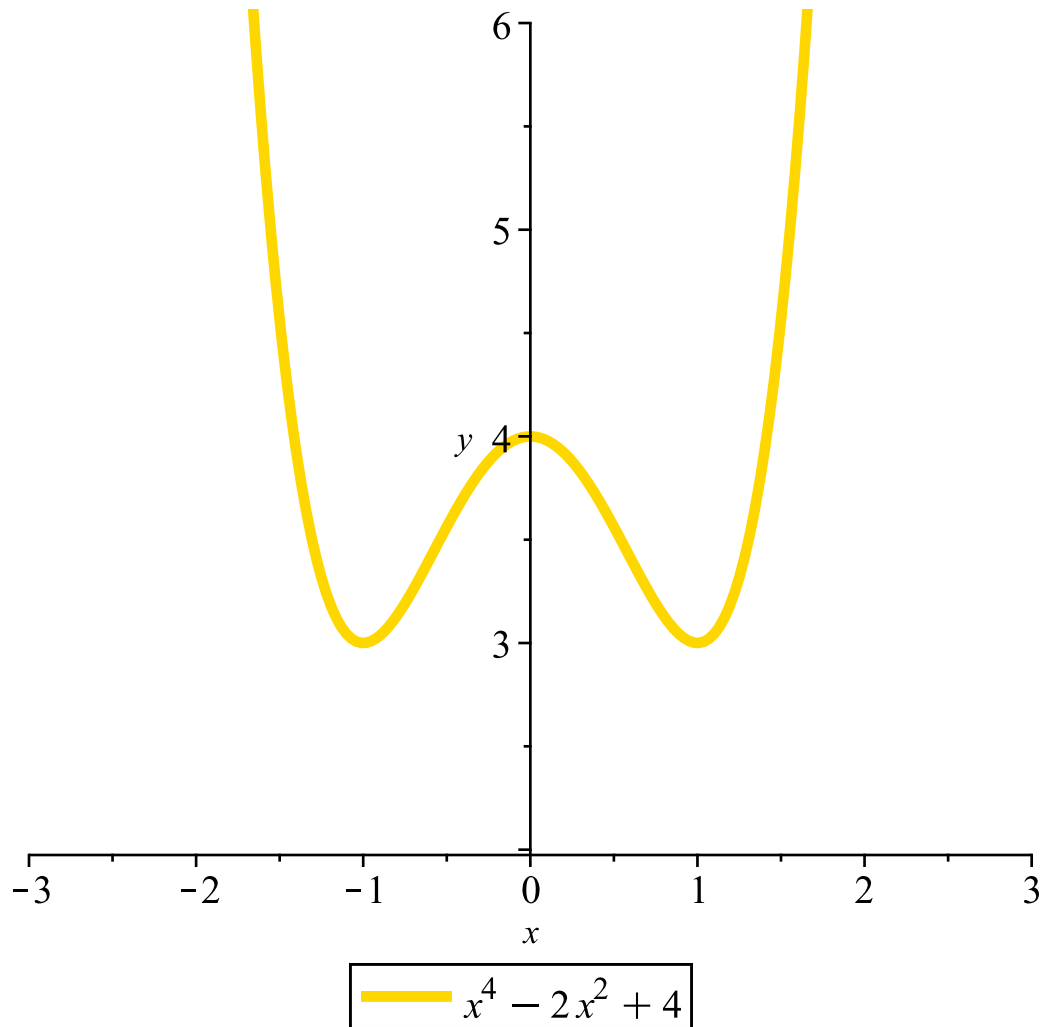
24

(23.2.1)

Dermed kan læseren lave et monotoniskema. Man har "minus,plus,minus,plus" så vi kan slutte, at:
 $f(x)$ er aftagende i intervallet $(-\infty; -1] \cup [0; 1]$
 $f(x)$ er voksende i intervallet $[-1; 0] \cup [1; \infty)$.

En tegning:

`plot(f(x), x=-3 ..3, y=2 ..6, color = ["Gold"], legend = [f(x)], thickness = 4)`

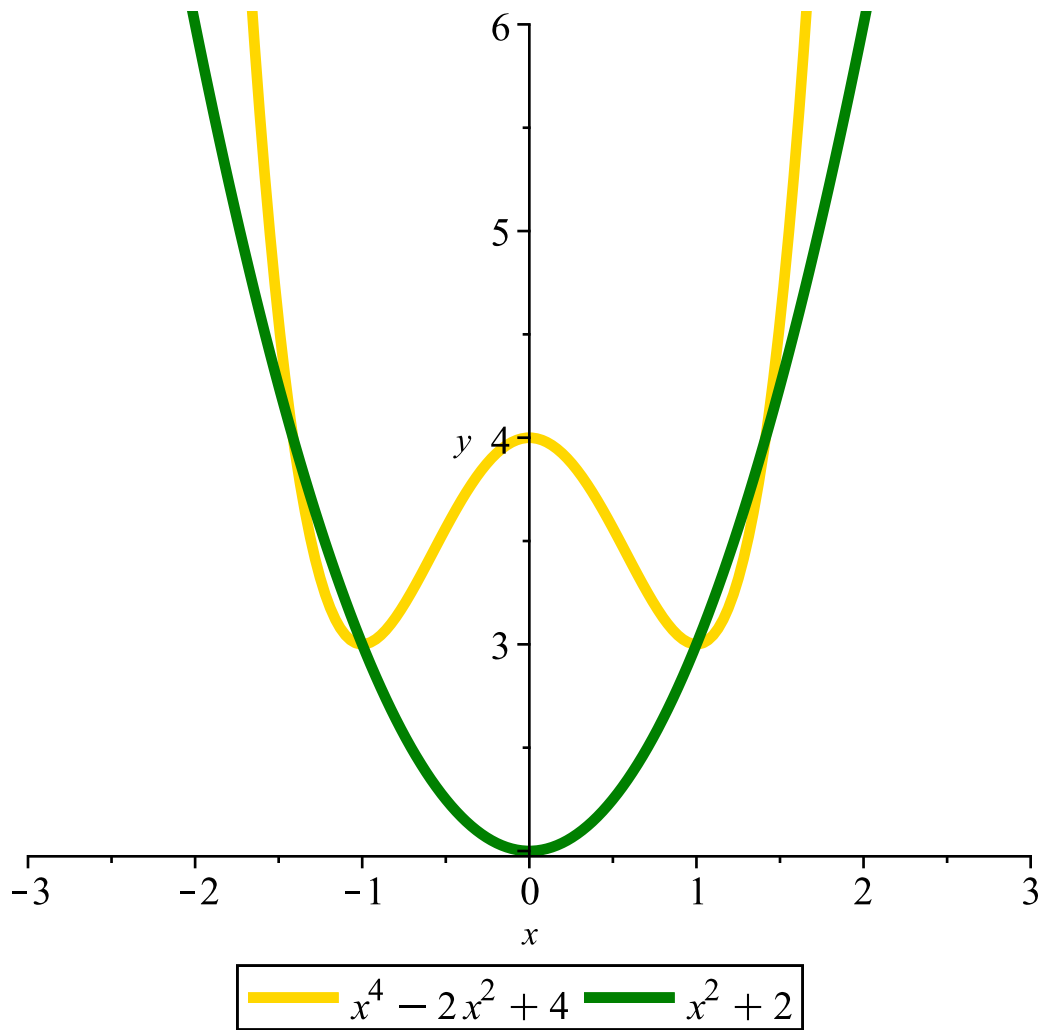

▼ Spgm. c

Den nye funktion defineres.

$g(x) := x^2 + 2$:

`plot([f(x), g(x)], x=-3 ..3, y=2 ..6, color = ["Gold", "Green"], legend = [f(x), g(x)], thickness = 4)`

Man ser, at $f(x)$ ligger over $g(x)$, så arealet af området, begrænset af intervallet $-1 \leq x \leq 1$ er

$$M = \int_{-1}^1 (f(x) - g(x)) \, dx$$

$$M = \frac{12}{5}$$

(23.3.1)

▼ Opgave 11

restart ;; with(Gym) :

▼ Spgm. a

De forventede værdier bestemmes.

$$A = \frac{24.8}{100} \cdot 1096 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} A = 271.81$$

$$B = \frac{9.5}{100} \cdot 1096 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} B = 104.12$$

$$C = \frac{4.9}{100} \cdot 1096 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} C = 53.704$$

$$F = \frac{9.2}{100} \cdot 1096 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} F = 100.83$$

$$I = \frac{5}{100} \cdot 1096 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} I = 54.800$$

$$K = \frac{0.8}{100} \cdot 1096 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} K = 8.7680$$

$$O = \frac{12.3}{100} \cdot 1096 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} O = 134.81$$

$$V = \frac{26.8}{100} \cdot 1096 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} V = 293.73$$

$$\emptyset = \frac{6.7}{100} \cdot 1096 \xrightarrow{\text{at 5 digits}} \emptyset = 73.432$$

▼ Spgm. b

De observerede og forventede værdier defineres nedenfor:

$OBS := [265, 115, 44, 85, 55, 7, 136, 313, 76]$:

$FORV := [271.81, 104.12, 53.704, 100.83, 54.8, 8.767, 134.81, 293.73, 73.432]$:

Der anvendes en Goodness-of-Fit-test.

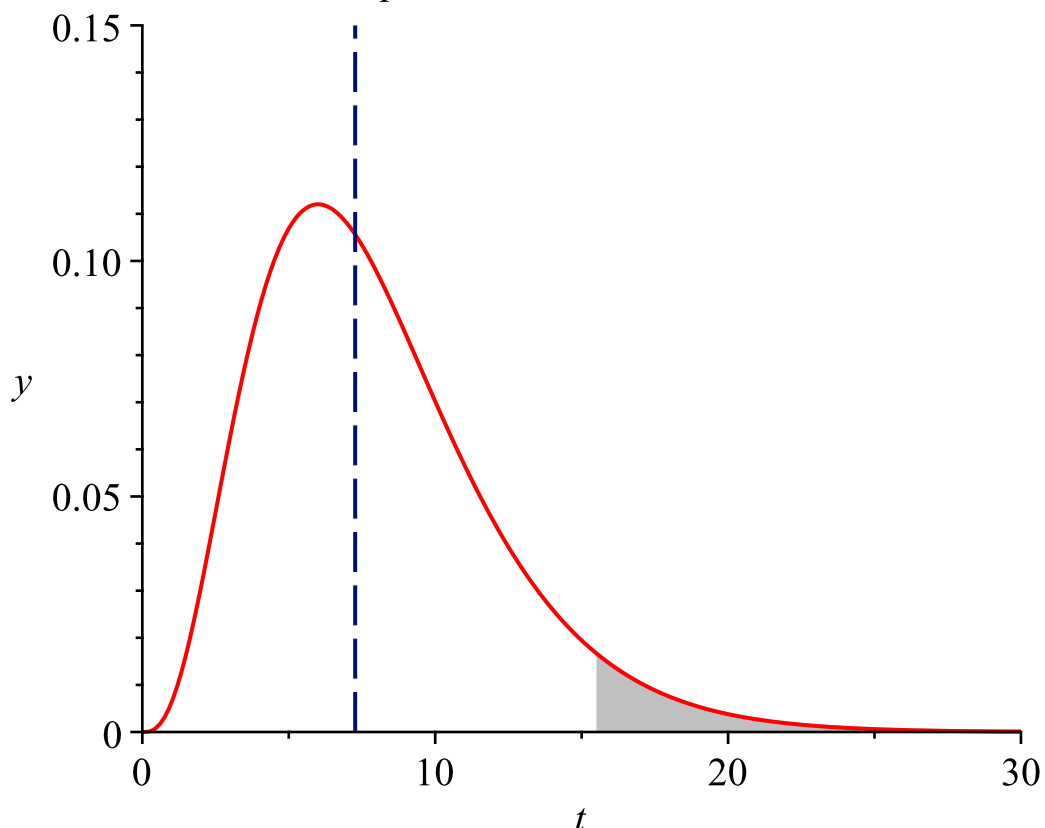
$ChiKvadratGOFtest(OBS, FORV, level = 0.05)$

χ^2 -teststørrelse = 7.2676

Frihedsgrader = 8

Kritisk værdi = 15.507

p-værdi = 0.50805

Da teststørrelsen er mindre end den kritiske værdi, accepteres nulhypotesen. Vælgeradfærden er

└ └ uændret siden valget.

▼ Opgave 12

restart ;; with(Gym) :

▼ Spgm. a

Omkredsen er

$$O = h + h + 2 \cdot \text{Pi} \cdot r$$

$$O = 2 \pi r + 2 h \quad (25.1.1)$$

Arealet er

$$A = h \cdot 2 \cdot r - \text{Pi} \cdot r^2$$

$$A = -\pi r^2 + 2 h r \quad (25.1.2)$$

Så anvendes $O = 6$, og h isoleres.

$$2 \pi r + 2 h = 6 \xrightarrow{\text{isolate for h}} h = -\pi r + 3$$

Dette indsættes i arealformlen.

$$A(r) = -\pi r^2 + 2 \cdot (-\pi r + 3) \cdot r \stackrel{\text{simplify}}{=} A(r) = -3 \pi r^2 + 6 r$$

Som er det ønskede.

Arealformlen differentieres.

$$A(r) := -3 \pi r^2 + 6 r :$$

$$A'(r) = 0$$

$$-6 \pi r + 6 = 0 \quad (25.1.3)$$

$\xrightarrow{\text{solve for r}}$

$$\left[\left[r = \frac{1}{\pi} \right] \right] \quad (25.1.4)$$

Den dobbelte afledede anvendes.

$$A''\left(\frac{1}{\text{Pi}}\right)$$

$$-6 \pi \quad (25.1.5)$$

Da outputtet er mindre end 0, så er $\frac{1}{\text{Pi}}$ det maksimale radius så arealet bliver størst muligt.

Matematik B STX 15. august 2012

Løsningsforslag

www.matematikhsvar.page.tl

De første 6 opgaver løses **uden** hjælpemidler

▼ Opgave 1

Ligningen løses.

$$2x + 3 = -5x + 17 \Leftrightarrow 7x = 14 \Leftrightarrow x = 2$$

Overbevis dig om at det passer.

Opgave 2

Først omregnes $r = 4.5\%$ til fremskrivningsfaktor.

$$a = 1 + r = 1 + \frac{4.5}{100} = 1.045$$

En passende model for Peter vil være:

$$y = 25000 \cdot 1.045^x$$

Hvor y er kontoens indestående til tidspunktet x , målt i år.

Opgave 3

Længden x bestemmes vha. Pythagoras.

$$x = \sqrt{10^2 - 6^2} = \sqrt{100 - 36} = \sqrt{64} = 8.$$

Arealet af dragen bestemmes. Bemærk, at de fire trekanten er symmetriske, så de kan omdannes til to rektangler

$$T_{\text{øvre}} = 6 \cdot 8 = 48$$

$$T_{\text{nedre}} = 6 \cdot 16 = 96$$

Det totale areal er:

$$T_{\text{total}} = 48 + 96 = 144$$

Opgave 4

$f(3) = 12$, og for hver gang x vokser med 8, så øges y med 2, så

$$f(3 + 8) = 12 \cdot 2, \text{ dvs. } f(11) = 24.$$

Opgave 5

Arealet bestemmes.

$$M = \int_0^1 f(x) dx = \int_0^1 (-6x^2 + 6x) dx = [-2x^3 + 3x^2]_0^1 = -2 \cdot 1^3 + 3 \cdot 1^2 - (-2 \cdot 0^3 + 3 \cdot 0^2) = -2 + 3 - 0 = 1$$

Opgave 6

Givet $f(x) = \ln(x) - \frac{1}{2}x + 5$, $x > 0$, da er

$f'(x) = \frac{1}{x} - \frac{1}{2}$ og hermed løses ligningen $f'(x) = 0$, så $\frac{1}{x} - \frac{1}{2} = 0 \Leftrightarrow \frac{1}{x} = \frac{1}{2} \Leftrightarrow x = 2$. Her er $2 > 0$.

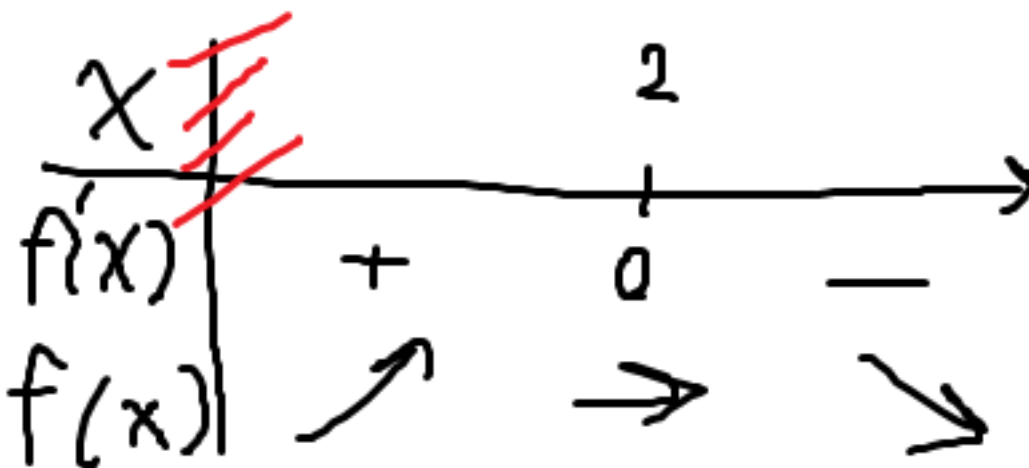
Værdierne 1 og 4 testes.

$$f'(1) = \frac{1}{1} - \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$$

$$f'(4) = \frac{1}{4} - \frac{1}{2} = -\frac{1}{4}$$

Så kan monotoniskemaet ses:

De røde klodsede streger angiver, at $x > 0$.

Og dermed er $f(x)$:

- Voksende i intervallet $(0; 2]$
- Aftagende i intervallet $[2; \infty)$.

De resterende opgaver løses med hjælpemidler

Opgave 7

restart ;; with(Gym) :

Spgm. a

Modellen defineres.

$$y(x) := -x + 21.8$$

$$y := x \mapsto -x + 21.8 \tag{32.1.1}$$

Her indsættes $x = 10$, så

$$y(10) = 11.8 \tag{32.1.2}$$

En ørred der er 10cm lang, har en årlig længdeforøgelse på 11.8cm.

Spgm. b

$$y(x) = 0$$

$$-x + 21.8 = 0 \tag{32.2.1}$$

→ solve for x

$$[[x = 21.80000000]] \tag{32.2.2}$$

Når en ørred har opnået længden på 21.8cm, så vokser den ikke længere.

Opgave 8

restart ;; with(Gym) :

Spgm. a

Funktionen defineres.

$$f(x) := -0.05 \cdot x^2 + 0.8 \cdot x + 2.3 :$$

Her er $x \geq 0$.

Længden af kuglestøddet bestemmes ved at løse ligningen

$$f(x) = 0$$

$$-0.05 x^2 + 0.8 x + 2.3 = 0 \quad (33.1.1)$$

→ solve

$$-2.488088482, 18.48808848 \quad (33.1.2)$$

$x = -2.488088482$ er ikke med, så $x = 18.48808848$ er svaret. Dvs. længden er (afrundet til spillerens fordel): 18.5m

▼ Spgm. b

Kan løses på to måder. Toppunktets y – koordinat eller differentialregning.

$$T_y = -\frac{0.8^2 - 4 \cdot (-0.05) \cdot 2.3}{4 \cdot (-0.05)}$$

$$T_y = 5.500000000 \quad (33.2.1)$$

Den maksimale højde er 5.5m over jorden.

$$f'(x) = 0$$

$$-0.10 x + 0.8 = 0 \quad (33.2.2)$$

→ solve for x

$$[[x = 8.]] \quad (33.2.3)$$

$$f(8)$$

$$5.50 \quad (33.2.4)$$

Som så også giver svaret 5.5m

▼ Opgave 9

restart ;; with(Gym) :

P1 := [5, 10, 15, 20, 25, 30] :

P2 := [20, 157, 530, 1256, 2453, 4239] :

▼ Spgm. a

Forskriften for V bestemmes vha. potensregression.

$$V(x) := \text{PowReg}(P1, P2, x) :$$

$$\text{evalf}[5](V(x))$$

$$0.16157 x^{2.99058845434504} \quad (34.1.1)$$

Som så er den ønskede forskrift.

▼ Spgm. b

Ligningen nedenfor løses (numerisk, for at undgå komplekse værdier!)

$$V(x) = 2000$$

$$0.161587103565441 x^{2.99053465054290} = 2000 \quad (34.2.1)$$

→ solve

$$23.36283943 \quad (34.2.2)$$

Så højden skal være 23.363cm.

Spgm. c

Hvis højden øges med $r_x = 10\%$, så øges volumen med 32.98%, da:

$$r_y = \left(\left(1 + \frac{10}{100} \right)^{2.99053465054290} - 1 \right) \cdot 100$$

$$r_y = 32.97997880 \quad (34.3.1)$$

Opgave 10

restart ;; with(Gym) :

Spgm. a

Modellen defineres.

$$C(t) := \frac{900000 \cdot 1.031^t}{t + 38}$$

$$C := t \mapsto \frac{900000 \cdot 1.031^t}{t + 38} \quad (35.1.1)$$

Dernæst bestemmes $C'(72)$, så

$$C'(72) = 1580.025101 \quad (35.1.2)$$

Dette tal fortæller, at i år 2022 (1950+72) er den gennemsnitlige årlige udledning af CO_2 pr. person på 1580kg/årligt

Opgave 11

restart ;; with(Gym) :

Spgm. a

Nulhypotesen:

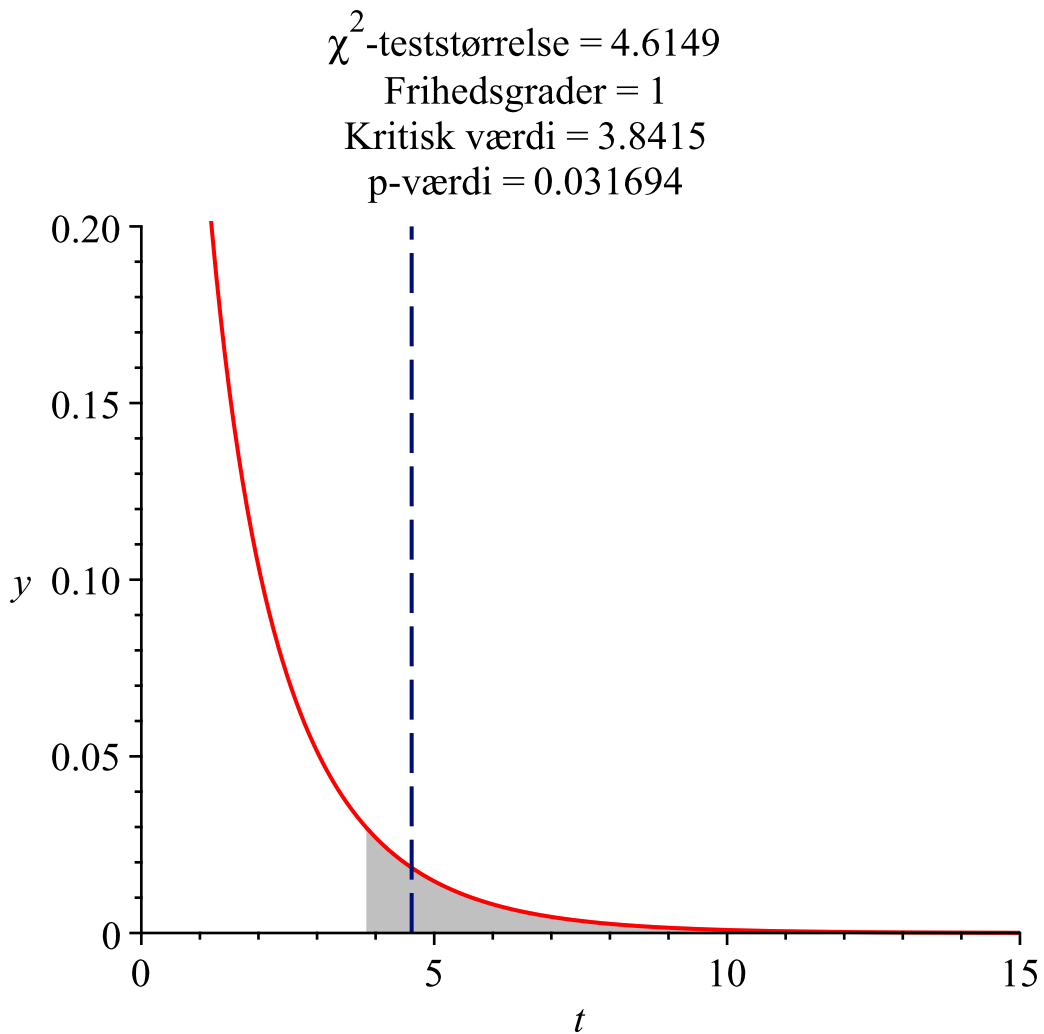
$H_0 = \text{Børns rygevaner er uafhængig af forældrens rygevaner.}$

Oplysningerne defineres i en matrix.

$$OBS := \begin{bmatrix} 35 & 33 \\ 23 & 46 \end{bmatrix} :$$

Der anvendes en uafhængighedstest.

$ChiKvadratUtest(OBS, level = 0.05)$

Da teststørrelsen er større end den kritiske værdi, afvises nulhypotesen.
 Det viser sig, at børns rygevaner ikke er afhængig af forældrenes rygevaner.

Opgave 12

restart ;; with(Gym) :
 Oplysningerne defineres.
 $C_{ABC} := 60$;; $BC := 2.7$;; $AB := 2.4$:

Spgm. a

Vinkel BAC menes blot A i trekanten ABC. Denne vinkel bestemmes vha. sinusrelationerne.

$$\frac{\sin(A)}{BC} = \frac{\sin(C_{ABC})}{AB}$$

$$0.3703703704 \sin(0.01745329252 A) = 0.3608439183 \tag{37.1.1}$$

→ solve for A

$$[[A = 76.97671884]] \tag{37.1.2}$$

Hermed blev vinkel A fundet.

Spgm. b

Højden BE bestemmes.

Et nyt punkt på linjen BE betegnes K , så

$$C_{BCK} := 90 - 60$$

$$C_{BCK} := 30 \quad (37.2.1)$$

Så er

$$BK := 2.7 \cdot \sin(C_{BCK})$$

$$BK := 1.350000000 \quad (37.2.2)$$

Og så er

$$BE = BK + 0.7$$

$$BE = 2.050000000 \quad (37.2.3)$$

Den ønskede længde.

▼ Opgave 13

restart ; with(Gym) :

▼ Spgm. a

$$f(x) := -x^3 + 3x^2 + x + 4$$

$$f := x \mapsto -x^3 + 3x^2 + x + 4 \quad (38.1.1)$$

Man sætter hældingen lig med den afledede.

$$f'(x) = 4$$

$$-3x^2 + 6x + 1 = 4 \quad (38.1.2)$$

$\xrightarrow{\text{solve for x}}$

$$[[x = 1], [x = 1]] \quad (38.1.3)$$

Så førstekoordinaten til røringpunktet er $x = 1$.

▼ Opgave 14

restart ; with(Gym) :

▼ Spgm. a

Pythagoras anvendes. Her isoleres h .

$$h = \sqrt{90^2 - x^2}$$

Volumen af sengen svarer til at bestemme volumen i et rektangel, da trekanten er symmetrisk om h , så man har

$$R = 200 \cdot x \cdot h = 200 \cdot x \cdot \sqrt{90^2 - x^2} \text{ hvor } 0 < x < 90$$

▼ Spgm. b

$$R(x) := 200 \cdot x \cdot \sqrt{90^2 - x^2} :$$

Ovenstående differentieres og nedenstående ligning løses.

$$R'(x) = 0$$

$$200 \sqrt{-x^2 + 8100} - \frac{200x^2}{\sqrt{-x^2 + 8100}} = 0 \quad (39.2.1)$$

$\xrightarrow{\text{solve for x}}$

$$\text{evalf}[5](\%) \quad \left[[x = -45\sqrt{2}], [x = 45\sqrt{2}] \right] \quad (39.2.2)$$

$$\quad \left[[x = -63.639], [x = 63.639] \right] \quad (39.2.3)$$

Her er 63.639 defineret i intervallet $0 < x < 90$. Den dobbelte afledede kan vise om $x = 63.639$ er maksimum

$$R''(63.639) \quad -799.9769845 \quad (39.2.4)$$

Da outputtet er negativt, så er $x = 63.639$ maksimum og dermed den værdi der giver det største rumfang.